

Kuiltrekker in opmars

Geografie en economie bepalen

Steeds vaker zie je een trekker in plaats van een shovel op de kuil.

De redenen? Rekenwerk van de loonwerker, de opkomst van walsen

in silagewagens en doordachte verdeel- en verdichtingstechniek.

Tekst: Wilbert Beerling – Foto: Henk Beunk

Het beeld van de shovel op de mais- of graskuil is bij iedereen bekend. Toch lijkt de trekker de laatste jaren steeds vaker de ideale machine voor deze klus.

Wie in het noorden woont heeft een grotere kans dat de loonwerker de kuil komt vastrijden met de trekker, dan een veehouder in het zuiden van het land. Dat komt doordat in het zuiden meer mais geteeld. Een kiepwagen is een goedkoop en onderhoudsarm transportmiddel om silage van het land naar de kuil te brengen, maar die functioneert vanzelfsprekend alleen onder een hakselaar. In die gebieden waar veel maïs wordt ingekuult, is een opraap- of combinatiewagen minder interessant voor loonwerkers. Er is immers weinig gras in te kuilen. Maar een kiepwagen vereist wel een shovel om het gestorte voer fatsoenlijk op de bult te krijgen. Een trekker met kuilverdeler kan immers geen grote massa's silage verplaatsen. In het noorden, waar de maisdichtheid minder groot is, wordt gras egaal op de kuil gebracht met de opraapwagen – zeker als die is uitgerust met doseerwalsen. Ook een silagewagen is vaak uit te rusten met doseerwalsen. Een kuilverdeler, of in het geval van mais een schuif, is vervolgens het devies voor het efficiënt verdelen van de silage. Dat kan prima met de trekker. Een shovel is dan niet per se nodig.

Oosterburen

Iedereen kent de machinevloten op de maiskuilen die onze oosterburen aanleggen bij biogascentrales. Niet alleen grote wieltrekkers, maar ook systeemtrekkers, kniktrekkers, rupstrekkers, trilwalsen en pistenbully's worden ingezet om de mais op een

bult en vrij van lucht te krijgen. Draaiend voor de kuil schuiven de chauffeurs hun trekkercombinatie of vrachtwagen op de betonvloer leeg. Achteruit steken en/of stoppen is er niet bij. De mais wordt in enkele 'happen' de kuil opgeschoven door trekkers met grote schuiven. Je kunt dus prima een maiskuil maken zonder shovel, ook als de mais niet egaal over de kuil verdeeld wordt. Voorwaarde is dan wel dat je een brede kuil hebt. Dan hebben de trekkers ruimte om de maïs beetje bij beetje tegen de kuil op te schuiven en elkaar te passeren. Heb je die ruimte niet, dan is een shovel in het voordeel. Hij is met zijn grote bak en beweegbare arm in staat een bult snel uit te vlakken. Dankzij de knikbesturing kan een shovel op rijkuilen en bolle sleufsilos sneller en veiliger langs de kant werken. Het achterste deel hoeft namelijk niet mee te bewegen met het voorste. Omdat bij nieuwbouw van sleufsilos geadviseerd wordt de silowanden zo hoog te maken dat de silage geen bolle kop heeft, is het voordeel van knikbesturing op zulke kuilen minder aan de orde. Het vastrijden is sowieso veilig.

Financiën

Een shovel is niet goedkoop en verbruikt vaak meer diesel dan een trekker. Bovendien zijn deze voertuigen op veel loonbedrijven voorhanden – vaak worden ze ingezet voor het grondverzet. Maar voor loonbedrijven die niet actief zijn in deze tak van sport, is een nieuwe shovel nauwelijks rendabel te maken. Bovendien rijdt de trekker die de kuil 'doet' ook de mest uit, zaait de maïs, freest de greppels en transporteert de balen. De loonwerker kan een trekker dus efficiënt inzetten. Dat maakt

hem per uur goedkoper. Een shovel wordt pas rendabel als je hem ook buiten de oogst kunt inzetten. Maar opdrachtgevers in het grondverzet verlangen ook tijdens oogstpieken de beschikbaarheid van de shovel. Gecombineerd inzetten is dus moeilijk. Of een tweedehands shovel of huren tot de opties behoort, is aan de loonwerker.

Twee werktuigen

Mede door de fronthef is de trekker ook veelzijdiger geworden. Aan een shovel kun je maar één werktuig hangen, aan een trekker twee: bijvoorbeeld een kuilverdeler voorop en een wals achterop, of een schuif in combinatie met een wals. De wals heeft een hoog gewicht en is te vullen met zand of een vloeistof. Ook is hij te voorzien van extra gewichten. De grote gewichten om trekkers te verzwaren zijn voorhanden en trekkers hebben ook het hefvermogen om dat aan te kunnen. Trekkers worden ten opzichte van hun vermogen niet zwaarder, maar omdat het gemiddelde vermogen bij loonwerkers en melkveehouders toeneemt, neemt ook het gewicht van de trekker toe. De Massey Ferguson 7480 die volgens de fabrikant 123 kW (167 pk) onder de kap heeft, weegt bijvoorbeeld al 7,5 ton. Verzwaar je die met wielgewichten, met een kuilverdeler en een kuilwals van vier ton, dan heb je maar zo 12,5 ton op de kuil. Dat doet niet of weinig onder voor een populaire shovel als de Volvo L60F. 